

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත: සංවර්ධන හැකියාවන්

දැන් ලක්ෂ 16.5 ක් වන ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහණය වර්ෂ 2025 වන විට ලක්ෂ 240 දක්වා වැඩි වේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙසේ වැඩිවන ජනගහණයට අනුපාතව ආහාර නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. ජනගහණය වැඩි වුවත් භූමි සම්පත් වර්ධනය නොවන හෙයින් එම සම්පත් වලින් උපරිම නිෂ්පාදක තාවයක් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වන නිසා කෘෂි තාක්ෂණයේ ආධාරය ලබා ගැනීමට සිදු වේ. වර්ෂ 2025 වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා නියුක්ත සංඛ්‍යාව ජීලියන 8.5 ක් වන අතර එම වැඩ කරන ජනතාවගේ ගෙන් යැපෙන ප්‍රමාණය ජීලියන 11.1 ක් වේ. එම ජනගහණය සඳහා ආහාර නිෂ්පාදනය කිරීම ලෙහෙසි පහසු කාර්යයක් නොවේ. ජනතාව ගේ ස්වභාවික, රැකියා වැඩි කිරීමේ මාර්ගය, දුප්පත්කම නැති කිරීම ආදියේදී විද්‍යාත්මක කෘෂිකර්මයේ වැදගත්කම තව තවත් වැඩිවනු ඇත. ජනගහණයෙන් විශාල සංඛ්‍යාවක් රැකියාවල යෙදෙන බැවින්, තාක්ෂණයේ ආධාර නිසා නිෂ්පාදනය පහසු වන නිසාත් බොහෝ අය තමාගේ විවේක කාලවල වැඩි ප්‍රයෝජන ගැනීමට අවස්ථා සොයන ස්වභාවයක් ඒ කාලයේදී උදව් වනු ඇත. තවද ඒ වන විට ජනගහණයේ පිරිමින් හා සමච්ඡාතාවන් ද රැකියා වල වැඩි වශයෙන් නිරත වනු ඇත. කුඩා පවුල් වල ස්වාමි පුරුෂයා මෙන්ම බිරිඳ ද රැකියා කරන තත්වයක් එවිට උදව් වේ. මේ හැර දැන මෙන් ලාභයට ශ්‍රමය සොයා ගැනීමට ද අපහසු තත්වයක් ඇති වන බැවින් මෙහෙ කරුවන් සුලභව සොයා ගැනීමට නොහැකිවන නිසාත් නිෂ්පාදනය කරන කෘෂි ද්‍රව්‍ය පාරිභෝගිකයාට පහසු වන අන්දමින් පිරිසැකසුම් කිරීම වැදගත් වනු ඇත. මෙහි දී කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධනයට වැදගත් කාර්යයක් ඉටු කිරීමට හැකිවේ. එක් අතෙකින් නිෂ්පාදනය කරන කෘෂි ද්‍රව්‍ය වල වටිනාකම වැඩි කිරීමක් ගොවි බිම් ආශ්‍රිත රැකියා වෙනුවට රැකියා ලබා දීමේ මාර්ගයක් හැටියටත් කෘෂි ආශ්‍රිත

කර්මාන්ත වැදගත් වනු ඇත. 1958, 1987 ඉඩම් කොමිෂම මෙන්ම 1967 ඉඩම් පරිහරණය පිළිබඳ කොමිෂමත් කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත පිළිබඳ අවධානය පාලකයින් වෙත ඉදිරිපත් කළේය. රැකියා සැපයීමේ මාර්ගයක් හැටියට කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධනය මාතක සිට බොහෝ දේශපාලන පක්ෂ වල ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන වලට පවා ඇතුළත් කිරීමට පටන් ගෙන ඇත.

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වශයෙන් හැඳින්විය හැක්කේ කෘෂි කර්මාන්තයට සම්බන්ධ හෝ ඊට ආශ්‍රිත කෘෂි යෙදවුම් නිෂ්පාදනය, ප්‍රවෘත්තය, ගබඩාකරණය, කෘෂි ද්‍රව්‍ය පදනම් කරගත් කර්මාන්ත යනාදියයි. පුළුල්ව බලන කළ කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත, කෘෂි කර්මාන්ත නිෂ්පාදනය, කෘෂි ද්‍රව්‍ය පිරිසැකසුම් කිරීම,

**මහවැලි සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ
කෘෂිකර්ම සැලසුම් අධ්‍යක්ෂ
ආර්ය අබේසිංහ විසිනි**

අලෙවිය, යෙදවුම් නිෂ්පාදනය ආදිය අයත් වේ. මෙසේ බලන කල කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත නිෂ්පාදනය ඇත්ත වශයෙන්ම දැඩි ලෙස හා ක්‍රමවත් ලෙස සැලසුම් කර පොදු සේවාවන් සැපයීම දක්වා විහිදී ඇත. මෙම නිෂ්පාදනය, යන්ත්‍ර විශේෂතාවයක් කිරීම ලෙස හෝ බොහෝ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය කරන බහුකාර්ය නිෂ්පාදනයක් ලෙස හෝ මේ දෙකම සංකලනය වූ සංකල්පයක් ලෙස හෝ සැලකිය යුතු වෙයි.

**දියුණුවන රටක කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත-
සැලසුම්කරණය:**

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයක් ස්ථාපිත කිරීමේදී කෘෂි කර්මාන්ත නිෂ්පාදනය හෝ එයට අදාළ කර්මාන්ත අංශයක නිෂ්පාදන ධාරිතාවයක් ප්‍රයෝජනයට

ගැනීමේ අර්ථතාවය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයකින් පටන් ගනු නොලැබේ. පළමුව කළ යුත්තේ වෙළඳ පොළ පිළිබඳව සමීක්ෂණයක් කිරීමය. අභ්‍යන්තර වෙළඳ පොළ මෙන්ම අභ්‍යන්තරව හැකියාවක් ඇති වෙළඳ පොළක්, විදේශ විනිමය සපයන වෙළඳ පොළක් පිළිබඳව සමීක්ෂණයක් කළ යුතු වේ. මෙසේ හෝග රාශියක් පිළිබඳව විශ්ලේෂණයකින් පසුව හෝග ප්‍රමුඛතා ලේඛනයක් සකස් කොට එම ලේඛනය අනුව රට තුළ ඒ ඒ ප්‍රදේශ වලට සුදුසු යැයි හැඟෙන හෝග සඳහා අවශ්‍ය කෘෂි කර්මාන්ත පරිසරය පිළිබඳව විශ්ලේෂණයක් කළ යුතු වෙයි. මෙහිදී විවිධ පෙදෙස් වල විවිධ පස් වර්ග, ඒවායේ හැකියාවන්, ජල ධාරිතාවය, දේශගුණය, ඉඩම් පරිහරණය පිළිබඳ රටාව, ඉඩම් අයිතිය, ඉඩම් ඒකක ප්‍රමාණය, නිෂ්පාදන ක්‍රම හා රටාව, නිෂ්පාදන තත්වය පිළිබඳ තොරතුරු, නිෂ්පාදනය පිරිවැය, වෙළඳ පොළ මිල, තරඟ කාරී භාණ්ඩ, ආදේශක භාණ්ඩ ආදිය පිළිබඳව තොරතුරු එකතු කොට ඒවා විග්‍රහ කළ යුතු වෙයි. තුන් වෙනුවට බලාපොරොත්තු වන කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයේ දැනට තිසුණු වි ඇති ඒකක ගණන, ඒවායේ ධාරිතාවය, තාක්ෂණ තත්වය, පිරිවැය, වෙළඳ පොළ, ඊට අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ උපක්‍රම ආදිය පිළිබඳව සමාලෝචනයක් ද කළ යුතු වෙයි. මෙසේ කරුණු විශ්ලේෂණය කිරීමේදී ප්‍රමුඛතා ලේඛනයෙන් සමහර කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත හෝ කෘෂි හෝග හෝ අනහාර දමා සීමිත කෘෂි හෝග හා කර්මාන්ත කීපයක් තෝරා ගැනීමට අනිවාර්ය යෙන්ම සිදුවේ. මේ අවස්ථාවේදී සැලසුම්කරණය කළ යුතුව ඇත්තේ තමා තෝරා ගත් හෝගය හා කර්මාන්තය පිළිබඳව ගැඹුරු විශ්ලේෂණයක් කිරීමෙනි. මෙහි දී කෘෂිකාර්මික කරුණු, අමු ද්‍රව්‍ය සැපයීමේ වැඩි පිළිවෙල ආදිය පිළිබඳවත්, එසේ නිෂ්පාදනය කුමන වෙළඳ පොළකට ඉලක්ක කරන්නේද, එසේ ඉලක්ක කරන වෙළඳ පොළ ලබා ගැනීමට ගන්නා

උපක්‍රම, නව නිෂ්පාදන ධාරිතාවය උප යෝගී කර ගැනීමේ දී නිපදවිය හැකි අතුරු පල වලින් කළ හැකි නිෂ්පාදන, එම නිෂ්පාදන සඳහා අවශ්‍ය භූමිය, මිනිස් සම්පත් හා ධාරිතාවය ආදිය ද දැඩි ලෙස විශ්ලේෂණය කළ යුතු වේ. ඉන් පසුව නැවත වරක් වෙළෙඳ පොළ පිළිබඳව දැඩි සමීක්ෂණයක් කළ යුතු වේ. එසේ කිරීමේ දී වෙළඳ පොළට අවශ්‍ය නිෂ්පාදනය අනුව තමා බලාපොරොත්තු වන කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වැඩ පිළි වෙළේ ධාරිතාවය තීරණය කර ගත හැක. අලෙවිය, නිෂ්පාදන පිරිසැකසුම් කිරීම, කෘෂිකර්ම නිෂ්පාදනය, අමු ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ උපක්‍රම ආදිය පිළි බඳව ඇති සමීප සම්බන්ධතාවය, බලා පොරොත්තු වන සැලසුම් කරණයෙන් එම කටයුත්ත අවසන් නොවේ. කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වර්ධනය කිරීමේදී මුහුණ පෑමට වන මූලික ප්‍රශ්න සමහරක් සලකා බැලීම ද වැදගත් වන හෙයිනි.

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධනය සැලසුම් කිරීමේදී පහත සඳහන් අරමුණු ඉටු කර ගැනීම ඉලක්ක කර ගත යුතු වේ.

1. කඩිනම් ආර්ථික ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීම
2. කඩිනම් ග්‍රාමීය සංවර්ධනය ලබා ගැනීම.
3. සංවර්ධනය කළ හැකි නොදියුණු, තවම ජනාවාස නොවූ ප්‍රදේශ මහා පරිමාණ ජනාවාස පිහිටුවා ගැනීමට තෝරා ගැනීම.
4. ප්‍රාග්ධන සුක්ෂ්ම වාරි මාර්ග පහසුකම් උපරිම වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම. මෙහි දී මහවැලි වැනි විශාල ජලාශ සම්බන්ධ ව්‍යාපාර ද, වලවේ, ගල් ඔය හා ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට ඇති විශාල වාරි මාර්ග ව්‍යාපාර 103 මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ විහිදී තිබෙන 15,000 පමණ සුළු වාරි මාර්ග හා වැව උපරිම ලෙස උපයෝගී කරගැනීම වැදගත් වේ. මෙම පෙදෙස් වලින් පෝෂිත පෙදෙස් වල ජීවත් වන ගොවි මහතන් හා ඔවුන්ගෙන් ඇති වන දෙවන පරපුරේ තරුණයන්ට නව රැකියා ආදිය ඇති කිරීම මෙන්ම ඒ ජනාවාස වල පදිංචිව සිටින ගොවි මහතන්

ගෙන් යැපෙන්නන්ටද ගොවි පොළ ආශ්‍රිත හා ගොවි පොළෙන් පිටත රැකියා සොයා දීම වැදගත් වනු ඇත.

5. අස්වැන්න නෙළා ගැනීමෙන් පසු ඇති වන නාස්තිය අඩුකර ගැනීම.
6. හොඳ අපනයන ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම.

මෙහිදී ඉතා ප්‍රවේශමෙන් සැලසුම් කිරීමෙන් පහත සඳහන් ප්‍රශ්න මහඟරවා ගත හැකි වනු ඇත.

1. පවතින ආර්ථික හා දේශපාලන සාධක වලින් ඇති වන තරහකාරී තත්ත්වයෙන් මිදීම.
2. පවතින කෘෂිකර්ම හා කර්මාන්ත අංශ නිසා ඇති වන අසතුටෙන් මිදීම.
3. ආර්ථික අසාර්ථකවයෙන් මිදීම.

සැලසුම් කිරීමේදී පියවරෙන් පිය වරට ක්‍රමානුකූලව හා ප්‍රවේශමෙන් කටයුතු කළ හොත් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකි අතර කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සැලසුම් කිරීම එක් අවස්ථාවකදී එක් ප්‍රදේශයකට පමණක් සීමා කිරීම වැදගත් වේ. මේ හැරුණ විට පවතින දේශපාලන ව්‍යුහය හෝ පරිපාලන රටාව අනුව සකස් වීම ඒ ප්‍රදේශ වලට වැදගත් වනු ඇත.

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ඉංජිනේරු උපක්‍රම

කාලය, දුර ප්‍රමාණය, ආර්ථික සම්බන්ධතා, කර්මාන්ත පිරිසැකසුම හා අලෙවි කළමනාකරණය මෙන්ම කෘෂි කර්මික නිෂ්පාදනය පාලනය කිරීමද, කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී වැදගත් වනු ඇත. එවැනි සම්බන්ධතා නිසා ඇති වන හොඳ ප්‍රතිඵල ඒකාබද්ධ කටයුත්තක් හැටියට හොඳ විය යුතුය. උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීමට නම් උචිත තාක්ෂණය සහ ඉංජිනේරු උපක්‍රම ප්‍රායෝගිකව සලකා බැලිය යුතු වෙයි. උදහරණයක් වශයෙන් උක් ආශ්‍රිත ඒකාබද්ධ කෘෂි නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක උපරිම නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීමටත් තත්ත්වවන්විත අලාභ ඉතා අඩු කිරීමටත් කෘෂි නිෂ්පාදන අස්වැන්න

නෙළා ගැනීම, පිරි සැකසුම් කිරීම යන කටයුතු කාලෝචිතව මෙන්ම ඒකාබද්ධ ව සම්බන්ධීකරණය කිරීමෙන් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකි බව අප කවුරුන් දන්නා කරුණකි. එබැවින් සාර්ථක හා ඵලදායී ඒකාබද්ධ කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ක්‍රියා දමයකදී ඉතා කෙටි කාලයකින් සමහර හෝ ග නෙලූ වහාම නිෂ්පාදන ඒකකය වෙත නරක් වීමට පෙර ප්‍රවාහනය කළ යුතු වෙයි. මේ හැර පූර්ණ ඒකාබද්ධ කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයක නිරතුරුවම නිෂ්පාදනය කරන හැටි අවස්ථාවකදීම වෙළඳ පොළ වෙතස් වන ආකාරය පිළිබඳව දැඩි අවධානය යොමු කරමින් සිටීම උපරිම ප්‍රතිඵල ඉතා කෙටි කාලයකදී ලබා ගත හැකි බව පැහැදිලි වේ. එබැවින් කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයන් ගැන සැලකීමේදී උචිත තාක්ෂණික ක්‍රම, ඉංජිනේරු අංශ පිළිබඳව විශේෂයෙන් බෙද හැරීම, පිරි සැකසුම් කිරීම, නිෂ්පාදන අංශ කෙරෙහි ඒවා යොදා ගැනීම පිළිබඳව — දැඩි අවධානය යොමු කළ යුතු වෙයි.

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත කළමනාකරණය

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත නිෂ්පාදනයේදී බොහෝ විට විවිධ, විෂම කළමනාකරණ ප්‍රශ්න වලට මුහුණ පෑමට සිදුවේ. විශේෂයෙන්ම මූල්‍ය ව්‍යුහය සකස් කිරීමේ දී ඒ සඳහා ක්‍රමවත් විශේෂ ගණකාධිකරණ ක්‍රමයක් අවශ්‍ය වේ. කෘෂි නිෂ්පාදන පිරි සැකසුම් කිරීම හා අලෙවි අංශවල කළමනාකරණය පිළිබඳවත් උසස් ගණන් තැබීමේ ක්‍රමයක් සකස් විය යුතු වෙයි. ඒකාබද්ධ සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා එවැනි ක්‍රමයක් කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත තුළ ඇති කළ යුත්තේ එයින් ලැබෙන ප්‍රතිඵල විශාල වන නිසාය. බොහෝ විට දීර්ඝ කාලීන ලාභ ලැබීමේ පදනම වෙළඳ පොළ බව සමහරුන්ගේ මතයයි. එනමුත් ලාභ නැවත බෙදා හැරීමේ ක්‍රමය ඉතා වැදගත් වේ. මේ හැර කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වලදී මුහුණ පෑමට සිදු වන වෙනත් කළමනාකරණ ප්‍රශ්න නම්,

1. කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයට සුදුසු පොදු සේවා ඇති කිරීම.
2. පූර්ණ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ තාක්ෂණ හා ප්‍රමිතිකරණය පිළිබඳ තත්ත්වය.

1. මෙවැනි ඒකාබද්ධ ව්‍යුහයක් වර්ධනය කිරීම පියවරෙන් පියවරට කළ හැකිද?

2. පළමු වැනි මට්ටමේ සිට හෝ පස් වැනි මට්ටමේ සිට ව්‍යාපෘතිය පවත් ගත යුතුද? පස් වැනි මට්ටම පවත් ගත යුත්තේ කුමන අවස්ථාවකද?

3. විවිධ මට්ටම් අතර ඇති සම්බන්ධතාවය කුමක්ද?

4. කුමන මට්ටමකදී මධ්‍යගත සැලසුම්කරණය හා කළමනාකාරිත්වය යෙදිය යුතුද?

ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධනයෙන් ලැබිය හැකි ප්‍රයෝජන:

දිළිඳුකම දිනෙන් දින වැඩිවන, සම්පත් දවසින් දවස අඩුවන ශ්‍රී ලංකාව වැනි රටක සංවර්ධනයෙහි මූලික පදනම විය යුත්තේ භූමිය සහ ජල සම්පත්ය. මේ හැර ලෝකයේ විවිධ වෙළෙඳ පොළ වල් හා සලකා බැලීමේදී ලංකාවේ පිහිටීමේ ඇති වැදගත්කම, එසේම ඉතා තරහකාරී මිලකට පුහුණු ශ්‍රම සම්පත් රට තුළ තිබීමත්, කෘෂි කර්මාන්ත ප්‍රදේශ වල විශේෂයෙන් ප්‍රවාහනය හා වෙනත් පොදු පහසුකම් හා ජල විදුලි සම්පත් තිබීමත්, අනාගතයේ දී සංවර්ධනය කළ හැකි මධ්‍යස්ථානයක් වශයෙන් ත්‍රිකුණා මලය වැදගත් වීමත්, කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේ දී වැදගත් වන කරුණු වේ. රජයේ ප්‍රතිපත්ති අනුව කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වලට අවශ්‍ය ආයෝජන පරිසරය සහ ආයෝජන අවස්ථා සුලභව ඇතිවීම වැදගත් වේ. මේ හැර ලංකාවේ ජාතික ආදායමෙන් තවමත් ඉතා වැදගත් අංශයක් හැටියට කෘෂි කර්මාන්තය අංශ වැදගත් වීම මෙන්ම සේවා නියුක්ති සංඛ්‍යාවෙන් විශාල කොටසක් කෘෂි කර්මාන්තයෙන් යැපෙන නිසාත් අපනයන ආදායමෙන් වැඩි කොටසක් කෘෂි කර්මාන්තයෙන් උපයන නිසාත්, කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයේ වැදගත් කම දිනෙන් දින වැඩි වේ. කර්මාන්ත අංශයේ වැඩි කොටසක් කෘෂි ආශ්‍රිත නිපදවීම් විශේෂයෙන් ආහාර, බීම, දුම්කොළ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වීම දේශීය කෘෂි කර්ම නිෂ්පාදනය, පිරිසැකසුම් කිරීම හා අලෙවියෙහි වැදගත් වීම කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තයේ

වැදගත්කම තව දුරටත් මොනවට පැහැදිලි කරයි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්තෙහි පිහිටුවීම නිසා ඇති විය හැකි ඵල ප්‍රයෝජන සංක්ෂිප්තව පහත දැක්විය හැකිය.

1. ඉතා කෙටි කාලයකදී කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ඇති කළ හැක.
2. කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ව්‍යාපෘති වලට බැංකු ණය ලබා ගත හැක.
3. විවිධ ආර්ථික තත්ත්වයන් ඇති ප්‍රදේශවල කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ව්‍යාපෘති ඇති කර ක්‍රියාත්මක කළ හැක.
4. ශ්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපාර වලට වඩා කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ව්‍යාපෘති වලින් දීර්ඝ කාලීනව රැකියා ඇති කළ හැක.
5. සහනාධාර වලින් ඇරඹෙන කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ව්‍යාපෘති ඉතා කෙටි කාලයක දී තම ලාභයෙන් ස්වයං-පෝෂිත වූ දේශීය හා විදේශීය වෙළෙඳ පොළවල් ඇති කිරීමට උපයෝගී කර ගැනීමට සහය වීම.
6. අස්වැන්න නෙළා හෝග සුලභ අවස්ථාවකදී එහි අතිරික්තය වෙළෙඳ පොළට අවශ්‍ය පරිදි පිරිසැකසුම් කොට අලෙවි ප්‍රශ්න විසඳීමත්, ඒ නිසා අමු ද්‍රව්‍යවලට නිෂ්පාදන පෙදෙස් තුළම වැඩි වටිනාකමක් ඇති කිරීමේ අවස්ථාව කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ව්‍යාපෘති වලින් ඇති කළ හැක.
7. කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ඇති කිරීම මගින් විවිධ කර්මාන්ත සමග සම්බන්ධතාවය වැඩි වීම නිසා ඒ ආශ්‍රිතව යැපෙන කර්මාන්ත රාශියක් ඇති වේ. උදාහරණ වශයෙන් ගිත ගබඩා, ඇසුරුම්, අලෙවි අපනයන ආදිය.
8. ශ්‍රම සුක්ෂ්ම කර්මාන්තකරණය වැඩි වශයෙන් කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත වල ඇති බැවින් රැකියා ඇති කිරීමේ හැකියාව ද එයින් ලබා ගත හැකි විදේශ

විනිමය ප්‍රමාණය ද වැඩිවේ. දේශීය පාරිභෝගික ඉල්ලුම සපුරාලීමටද පහසුවෙන් කටයුතු කළ හැකි වනු ඇත.

9. කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත ද්‍රව්‍යවල වැඩි වටිනාකමක් ඇති කරන, අතර ඒ නිසා ඇති වන පහසු ආහාර ද්‍රව්‍ය පාරිභෝගිකයාගේ, කාලය, ශ්‍රමය ඉතිරි වීම නිසාත් පාරිභෝගිකයාට විවේක කාලය වැඩි වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට පවතින කෘෂි පදනමක් ඇති කර්මාන්ත:

තේ

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය තුනම කෘෂි පදනමක් ඇති කර්මාන්ත වල ලක්ෂණ පෙන්වයි. නිෂ්පාදනයේ සිට අලෙවි කරණය දක්වා සියලු අංශ සමෝධානිතව ඇති තේ කර්මාන්තය මෙයට හොඳ නිදසුනකි. තේ කර්මාන්තය ඉලක්ක වෙළෙඳ පොළවල් සඳහා තේ තොග වශයෙන් නිපදවීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කර සිටින නමුදු, වෙනත් රටවල නවීන සොයා ගැනීම් සමඟ තරහකාරීව කටයුතු නොකිරීම නිසා සෙසු තරහ කරුවන් හමුවේ තම ස්ථානය අහිමි කර ගෙන සිටී. තේ කර්මාන්තයෙහි වත්මන් නිෂ්පාදන වියදම් ව්‍යුහය පරීක්ෂා කිරීමේ දී, නිෂ්පාදන වියදමෙන් සියයට 40 ක් ඉන්ධන වියදම් සඳහාත්, සියයට 15-30 අතර ප්‍රමාණයක් තේ පෙට්ටි සඳහාත්, සියයට 30 ක් ක්ෂේත්‍ර වියදම් සඳහාත් වැය වන බව අනාවරණය වෙයි. එහෙයින් වියදම් අවම මට්ටමට පත් කර ගැනීම සඳහා නව සොයා ගැනීම් සිදු කිරීමට සහ අළුත් ක්‍රම බිහි කිරීමට අවශ්‍ය වී ඇත. වෙනත් අංශ බොහෝ ඇතත්, එයින් වඩාත් පැහැදිලිව පෙනෙන කරුණු නම් ඉල්ලුම් කරන නිෂ්පාදනයක් ලබා දීමයි. තේ මළු, කැපේන් රහිත තේ, ක්ෂණික තේ, ක්ෂණික රස කළ තේ, ඖෂධීය තේ ආදිය ගතික වෙළෙඳපොළක් සඳහා හොඳ ශක්‍යතාව කින් යුත් දියුණු කළ යුතු නිෂ්පාදන වශයෙන් සැලකිය හැකි වන අතර, තේ කර්මාන්තය වෙළෙඳ පොළවල් මට්ටමේ සිටම ක්‍රියාත්මක නොවුවහොත් ශ්‍රී ලංකාව මෙම තරඟයට ඇතුළු වීමට ප්‍රමාද වී යැයි සැලකීමට සිදුවනු ඇත.

රබර්

රබර් කර්මාන්තය අර්ධ - කාර්මික වූ කෘෂි කර්මාන්තයක් ලෙස සැලකිය හැකි අතර, නිෂ්පාදනය කරනු ලබන රබර් වලින් දේශීය වශයෙන් කර්මාන්ත සඳහා ගනු ලබන්නේ සියයට 12 ක් පමණකි. ඉතිරි සියයට 88 අර්ධ යැකසුම් තත්ත්වයෙන් ප්‍රාථමික වෙළඳ ද්‍රව්‍යයක් ලෙස අපනයනය කරනු ලැබේ. රබර් ඇට, තීන්ත කර්මාන්තය සඳහා ගනු ලබන තෙල් නිපදවීම පිණිස යොදා ගනු ලැබේ. එසේම රබර් දැව ගෘහ භාණ්ඩ කර්මාන්තය සඳහා යොදා ගනු ලැබේ. රබර් වැවෙන හා ස්වභාවික රබර් අපනයන කරන රටක් වුවද, රුපියල් කෝටි 30 ක රබර් භාණ්ඩ මෙරටට ආනයනය කරනු ලැබේ.

පොල්

පොල් කර්මාන්තය ඉතා ඉඩු තාක්ෂණික මට්ටමකින් වුවද තරමක් දුරට කාර්මිකරණය වූ කර්මාන්තයකි. කපාපු පොල් කර්මාන්තය (කම්හල් 69 කි) සකස් කර ගත් තාක්ෂණයෙන් යුක්තව ක්‍රියාත්මක කරන අතර එය නවීකරණය කිරීමත්, කම්හල් තාර්කික පදනමක් මත පිළිවෙල වීමත් අවශ්‍යය. කොහු කර්මාන්තයද (කම්හල් 600 කි) නවීකරණය කළ යුතු තවත් අංශයකි. පොල්තෙල් කර්මාන්තය ද (කම්හල් 64 කි) පහළ මට්ටමේ තාක්ෂණයක් අනුව ක්‍රියාත්මක වන්නකි. පොල් ලී, පොල්කටු අඟුරු, සක්‍රිය කළ කාබන්, විනාකිරි, පොල් ක්‍රීම්, සබන් සහ මාගරින් යන නිෂ්පාදන වල තරමක් දුරට නව සොයා ගැනීම් ක්‍රියාත්මක වී ඇතත් දියුණු කළ හැකි තවත් අංශ බොහෝය. පොල් කර්මාන්තයද හුදෙක් නැවත කිරීමේ සහ නැරඹිකරුවන්ගේ අංශවලින් නියම කරණු ලබන දේවල් අනුවම හැඩ ගැසෙන්නට ඉඩ නොහැර, කාර්මික හා ක්‍රමානුකූල කෘෂි කර්මාන්ත සංවර්ධනයක් යටතට පත් කිරීම අවශ්‍යය.

වි/සහල්

වි/සහල් කෙටීමේ කර්මාන්තයද මෙරට ඇති තරික් ප්‍රධාන කෘෂි කර්මාන්තයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන පෙළේ විලෝල් සහ ගම් මට්ටමේ කුඩා මෝල් 4370 ක් ඇත. වි අලෙවි මණ්ඩලයට අයත් විමෝල් 28 ක් ද, වාණිජ වි මෝල් 920 ක් ද මේ රටේ ඇත. එම වි මෝල් සාම්ප්‍රදායික අර්ධ - නවීන හා නවීන යනුවෙන් කොටස් තුනකට බෙදිය හැකිය

සාම්ප්‍රදායික ගණයේ වි මෝල් වල ඇත්තේ වි කෙටීම සහ පැහීම යන දෙකම එක වර ඉටු කරනු ලබන වානේ වී කොටන යන්ත්‍ර එකක් හෝ කිහිපයක් පමණකි. මෙරට ඇති වි මෝල් වලින් සියයට 80 ක්ට ආසන්න ප්‍රමාණයක් සාම්ප්‍රදායික වි මෝල් ගණයෙහි ලා සැලකිය හැකි වන අතර ඒවායෙහි අවාසි කිහිපයක්ම ඇත. ඒවා නම් :-

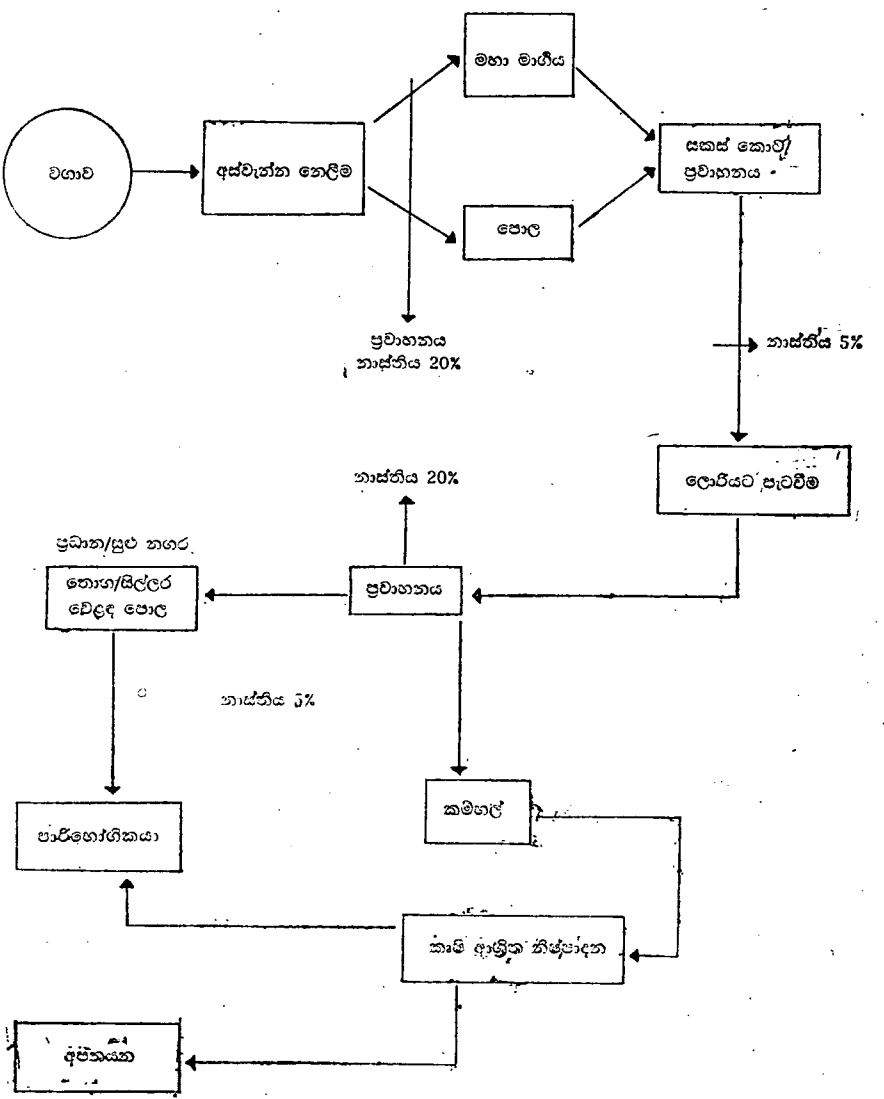
- (අ) වි කෙටීම සහ පැහීම යන කාර්යයන් දෙකම එකම යන්ත්‍රයකින් ක්‍රියාත්මක වන නිසා වි ඇට මත අධික පීඩනයක් යෙදෙන හෙයින් සහල් ඇට කැඩී බිඳී යෑමත් වි

කෙටීමේ දී වැඩි අපතේ යාමකුත් සිදුවේ.

(ආ) මෙම වි මෝල් වලින් සකස් කළ හැක්කේ තම්බාපු සහල් පමණකි.

(ඇ) මෙබඳු මෝල් වලින් සකස් කරනු ලබන සහල් එතරම් හොඳ තත්ත්වයේ නොමැති අතර සහල් බෙහෙවින් දුර්වර්ණව එමෙන්ම ක්‍රමානුකූල පිළිවෙලකට නිවුඩු ඉවත් වීමක් සිදු නොවී තිබීමද දක්නට ලැබේ.

දළවළු සහ පළතුරු- වගා- පරිභෝජන චක්‍රය

(අ) මෙම ක්‍රමයට සහල් සකස් කරන ක්‍රියාවලියේ කිසිම අවස්ථාවක පිරිසිදු කිරීමක් සිදු නොවන හෙයින් සහල් වල අපද්‍රව්‍ය බහුලව ඇත.

(ඉ) මෙහිදී ලබා ගන්නා අතුරු නිෂ්පාදන, විශේෂයෙන්ම සහල් නිවුඩු තත්වයෙන් බාලය.

(ඊ) වානේ වී මෝලක් ක්‍රියා කරවීමට අශ්ව බල 15-20 ක පමණ විශාල බලයක් අවශ්‍ය වේ. කෙසේ වුවද මෙබඳු වී මෝල් පිහිටුවීම සඳහා අවශ්‍ය වන ආයෝජන වියදම අඩු බැවින් මේවා ජනප්‍රිය වී ඇත.

දෙවැනි වර්ගය අර්ධ - නවීන වී මෝල් ය. එම මෝල් වල පහත සඳහන් ආවේණික ලක්ෂණ දක්නට ඇත.

(අ) වී පොකු ඉවත් කිරීමේ කාර්යය රබර් රෝල් යොදවන මිදියුණු යන්ත්‍රයකින් ඉටු කරනු ලබන අතර සහල් පැහීම වානේ වී පාහින යන්ත්‍රයකින් හෝ දෙකකින් සිදු කරනු ලැබේ.

(ආ) වී කෙටීමට පෙර, අප ද්‍රව්‍ය වෙන් කර, සුළං බලයෙන් හා හැලීමෙන් ඒවා ඉවත් කර වී පිරිසිදු කරනු ලැබේ.

එහෙයින් මේවායෙහි සාම්ප්‍රදායික වී මෝල් වලට වඩා පහත සඳහන් වාසි මෙහි දක්නට ඇත.

(1) වී පොකු ඉවත් කිරීම සහ සහල් පැහීම වෙනම යන්ත්‍ර දෙකකින් සිදු කරනු ලබන හෙයින්, සහල් ඇට කැඩී බිඳී යාමත්, වී කෙටීමේදී අපතේ යාමත් අඩුය.

(2) සහල් නිවුඩු හෝ දහසියා වැනි අතුරු නිෂ්පාදන සහල් සමඟ මිශ්‍ර වීම සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමයේදී තරම් බහුල නැත.

(3) වී කෙටීමට පෙර පිරිසිදු කරන හෙයින් අවසානයේ දී සහල් සමඟ ඉතිරි වන ප්‍රමාණය අඩුය.

(4) රබර් රෝල් සහිත යන්ත්‍රය

අවශ්‍ය වන බලය අශ්ව බල 5-7 අතර ප්‍රමාණයකි. මෙලෙස මෙම යන්ත්‍රය සඳහා අවශ්‍ය වන්නේ සාම්ප්‍රදායික වී මෝල් කට අවශ්‍ය වන බල ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 30 ක් පමණ අඩු බලයකි. එහෙත් අර්ධ නවීන වී මෝල්ක ආයෝජන වියදම් සහ ක්‍රියාකාරී වියදම් සාම්ප්‍රදායික වී මෝල්ක එම වියදම් වලට වඩා වැඩිය.

තුන් වැනි වර්ගය වන්නේ නවීන වී මෝල්ය. මෙබඳු වී මෝල්ක යන්ත්‍ර ගණනාවක් ඇති අතර ඒ එක් එක් යන්ත්‍රයකින් ඊට විශේෂිත වූ කාර්යයන් ඉටු වෙයි. ඒවා නම් :

- (1) පූර්ව පිරිසිදු කිරීම
- (2) රබර් රෝල් සහිත යන්ත්‍රයෙන් වී පොකු ඉවත් කිරීම
- (3) දුඹුරු සහල් වල ඉතිරි වී ඇති වී ඇට, වෙන් කරන යන්ත්‍රයක් මගින් වෙන් කර ගැනීම
- (4) ඉක්බිතිව විශේෂ පැහීමේ යන්ත්‍ර කිහිපයකින් දුඹුරු සහල් පැහිනු ලැබේ.
- (5) පාහින ලද සහල් ඒ සඳහා පිළියෙල වූ වෙනම යන්ත්‍රයක් තුළින් යැවීමෙන් බාහිර අංශු කිසිවක් මිශ්‍රව ඇතොත් ඒවා ඉවත් කිරීම.

නවීන වී මෝල් වල ඔසවන යන්ත්‍ර ආදිය යොදවා ඇති අතර ඒවා ස්වයංක්‍රියව කාර්යයෙහි නියුක්ත වන බැවින් ශ්‍රමය වැයවීම අඩුය. සාම්ප්‍රදායික හා අර්ධ නවීන වී මෝල්වල වී, සහල් එසවීම හා එහා මෙහා කිරීම වැනි කටයුතු ඉටුවන්නේ මිනිස් ශ්‍රමයෙනි. නවීන වී මෝල්වල සහල් පැහීම විශේෂ වර්ගයක දියුණු පැහීමේ යන්ත්‍ර ගණනාවකින් සිදු කරනු ලබන අතර එමගින් සහල් ඇට මත යෙදවෙන පීඩනය ඉතා අඩු බැවින් සහල් කැඩී යාම සහ වී කෙටීමේදී සිදුවන අපතයද අවම මට්ටමක පවතී. එපමණක් නොව වානේ වී පාහින යන්ත්‍ර වල මෙන් නොව මෙම යන්ත්‍ර ඇතුළත උෂ්ණත්වය හට ගැනීම අඩු බැවින් සහල් දුර්වර්ණ වීමද අඩුය. තවද නවීන

වී මෝල්වල සහල් සැහෙන ප්‍රමාණය හැම විටම එක සමානය.

මෙලෙස නවීන වී මෝල් වල ආයෝජන වියදම වැඩි වුවද වැඩි ප්‍රමාණයක් වී කෙටීම නිසාත් සකස් කරනු ලබන සහල් සස අතුරු නිෂ්පාදන තත්වයෙන් උසස් නිසාත්, එම වැඩි ආයෝජනයට සරිලන පරිදි වාසි සැලසෙන බව පැහැදිලිය.

ශ්‍රී ලංකාවේ වී නිෂ්පාදනයෙන් සියයට 70 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් තම්බාපු සහල් වශයෙන් සකස් කරනු ලැබේ. වී තැම්බීමෙන් ඒවා කෙටීම සඳහා සුදුසු වන පරිදි සකස් කිරීමක් සිදුවන අතර තැම්බීමේදී සහල් ඇට ශක්තිමත් වන බැවින් ඉක්බිතිව කෙටීමේදී සහල් ඇට කැඩී බිඳී යාම අවම තත්වයට පත් කරයි. වී තැම්බීමේ දී වී එක්තරා ප්‍රමාණයකට තෙත් වන අතර ඉක්බිතිව වියළීමෙන් කෙටීමට සුදුසු තත්වයක තෙතමනයක් වී ඇටයෙහි රැඳී ඉතිරි වේ. තම්බාපු සහල් අතිතුව සහල් වර්ග වලට වඩා පෝෂණ ගුණයෙන් උසස් බවට ප්‍රසිද්ධියක් ඇත.

වී කෙටීම අතින් තාක්ෂණිකව නව ක්‍රම සොයා ගැනීම් කළ යුතුව ඇති අංශ කිහිපයක් ඇත. ඒවා මෙසේ ය:—

(අ) දැනට සාම්ප්‍රදායික වී තැම්බීමේ ක්‍රියාවලියට සැහෙන කාලයක් ගතවන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වී එකම ප්‍රමාණයකට තැම්බීමක් සිදු නොවීම පමණක් නොව සහල් දුර්වර්ණ වීමක් ද ඇති වෙති. මෙම ක්‍රියාවලිය නවීකරණය කළ යුතුය.

(ආ) ආයෝජන ප්‍රමාණය මෙන්ම ශක්ති පාරිභෝජනයද අනුව, දැනට පවතින වී මෝල් නවීකරණය කළ යුතුය.

(ඇ) සහල් වලින් අප ද්‍රව්‍ය සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කිරීම සඳහා පිරිසිදු කිරීමේ ක්‍රමයක් හඳුන්වා දිය යුතුය. මේ සඳහා අඩු වියදම් යන්ත්‍රයක් සකස් කර ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

(ඈ) වී තැම්බීමේ කාර්යය දියුණු

කිරීම සඳහා අඩු වියදම් බොධි ලේඛන හඳුන්වා දිය යුතුය.

(ඉ) තම්බන ලද වී වේලීම සඳහා පමණක් භාවිත කළ හැකි, දැනට පවතින යාන්ත්‍රික වේලන යන්ත්‍ර වලට වඩා කාර්යක්ෂම යාන්ත්‍රික වී වේලන යන්ත්‍රයක් අවශ්‍යය.

(ඊ) වී කෙටීමේ කර්මාන්තයේ අතුරු නිෂ්පාදනයක් වන වී පොතු හෙවත් දහසියා යොදා, අඩු ශක්ති ප්‍රමාණයක් පාවිච්චි කරන මිළ අඩු උදුනක් පිළි යෙල කර ගත යුතුය.

(උ) පිදුරු, වී පොතු (දහසියා) සහල් නිවුඩු හා සහල් ඇසුරෙන් නව නිෂ්පාදන බිහි කිරීම සඳහා තාක්ෂණය පොදු ගැනීම.

සීනි

සීනි ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි පදනමක් සහිත තවත් කර්මාන්තයක් වන අතර, එය දැනට සංවර්ධනය වෙමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ වත්මන් සීනි පරිභෝජනය අවුරුද්දකට වොන් 270,000 - 300,000 පමණ වන අතර දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදනය වන්නේ සීනි වොන් 45000 ක් පමණක් හෙයින් වාර්ෂිකව සීනි වොන් 225,000 - 255,00 ක පරතරයක් ඇත. 1985 දී උක් වගාකර තිබුණු ඉඩම් ප්‍රමාණය මෙසේය.

කන්නලේ	—	අක්කර	6000
හිඟුරාන	—		9000
සෙවනගල	—		5000
පැල්වත්ත	—		4000

පොද්ගලික වගාකරුවන් — 600

කොස්ලන්ද, හල්දුම්මිල්ල, මොනරාගල සහ බුත්තල වැනි පෙදෙස්වල සීනි කම්හල් තුනක් දැනට තිබෙන අතර තවත් සීනි කම්හල් දෙකක් ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිතය.

එම කම්හල් වල ධාරිතාව හා නිෂ්පාදනය මෙසේය :

දිනකට උක් වොන්	
කන්නලේ	— 1200
හිඟුරාන	— 2000
මොනරාගල	— 2200
පැල්වත්ත (86 ආර්තු)	28000
සෙවනගල (86 ජනවාරි)	1200

මෙමගින් — වාර්ෂික සීනි නිෂ්පාදනය	
.. .. වොන්	20,000
.. ..	30,000
.. ..	43,000
.. ..	47,000
.. ..	27,000
එකතුව වොන්	167,000

මෙම අපේක්ෂිත සංවර්ධනයන් සමඟ වුවද වොන් 103,000 ක හිඟයක් පවතී. සීනි කර්මාන්තයෙහි සේවකයෝ 25,000 ක් පමණ නිරතව සිටී. මෙහිලා සැලකිලිමත් විය යුතු වැදගත් කරුණු දෙකක් ඇත.

(1) හිඟුරාන කම්හලේ උපයෝගී කර ගෙන ඇත්තේ මුළු ධාරිතාවෙන් 50% ක් පමණකි. ප්‍රමාණ වත් උක් දඩු සැපයුමක් ඇතිව එම කම්හල සම්පූර්ණ ධාරිතාවට

උපයෝගී කර ගත හොත් වියදම 40% කින් අඩු කර ගත හැකි වෙයි. එවිට දැනට කිලෝ එකක් රු. 11.50 ක් වන නිෂ්පාදන වියදම රු. 7-8 ක් තරම් වනු ඇත. කිලෝවක් රු. 11.50ක නොගම්ලක් හා රු. 13.25 ක සිඟුල මිලක් යටතේ කර්මාන්තය බෙහෙවින් ආන්තික මට්ටමක පවතී. එහෙයින් සහ නාධාං මත යැපීමකින් තොරව කර්මාන්තය ශක්‍ය ලෙස පවත්වා ගෙන යාම සඳහා අර පිරිමැස්මෙන් කටයුතු කළහැකි ක්‍රම සොයා ගත යුතුව ඇත.

(2) දැනට වාරි මාර්ග පහසුකම් යටතේ අක්කරයකින් වොන් 3 ක පමණ උක් දඩු අස්වැන්නක්ද වැසි දියෙන් වගා කිරීමෙන් අක්කරයකින් වොන් 2 1/2 ක් පමණ අස්වැන්නක් ද ලබා ගනු ලැබේ.

දේශීය වශයෙන් දැනට වඩා ඇත්තේ උක් වර්ග කිහිපයක් පමණි. රාජ්‍ය වැවිලි දෙකේම උක් අස්වැන්න දළ වශයෙන් හෙක්ටයාර් එකකට වොන් 58 ක් පමණ වන අතර එය එම බිම් පෙදෙස් වල තාක්ෂණික විභවතාවට වඩා බෙහෙවින් අඩු මට්ටමකි. දේශීය වශයෙන් වගා කරනු ලබන්නේ විශේෂයෙන්ම එක් ප්‍රධාන වර්ගයක් වන සීම් 775 පමණකි. කර්මාන්තයක් වශයෙන් එකම උක් වර්ගයක් සහ ඉතා සුළු වශයෙන් වෙනත් වර්ග කිහිපයක් පමණක් මත රඳා පැවැත්ම වාණිජ වශයෙන් බරපතල හානිකර තත්ත්වයක්

කෘෂි ආශ්‍රිත කර්මාන්ත

නම	රට	පොල්	සුර අපනයන	බි/සහල්	පොළු මහලා	මෙද බෝග	පළතුරු	ඵලවට	ලේභාසැලබී	දැව	බිවර	සත්ව	ශිෂ්ට
කොළ පත් කෘෂිකර්මය රසායනික ලද පෝෂක ද්‍රව්‍ය වැනි ද්‍රව්‍ය ඇදීමට කැපවත්	රටහිත වලට අර්ධය ලක් කෘෂිකර්මය වැනි ද්‍රව්‍ය ඇදීමට කැපවත්	විකටි පොල් කිරි පොල් ක්‍රීම් පොල් හා ආශ්‍රිත ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන	මොකල් කරණ ලද කොළපාටි ගම්පිටිය සාරකොල් කොළ ආශ්‍රිත ද්‍රව්‍ය සේර කොල් පැණි කොල් පැණි කොල් පැණි කොල් පැණි කොල්	සහල් පිටි සත්ව ආහාර පුදු වනාන්තර වනීන් කෘෂිකර්මය නිවුඩු කොල් දැනටදා දර	මිරිස් දැව කොල් මිරිස් සේස්ටි කොහ/අතුරු කොල් මු අඹ කුඩිල්ස් පරිපල වීම් සත්ව ආහාර සොයා තිබෙනු ලැබූ පුළු	තල කොල් එළවලු කොල් රටකපු කොල් කපු මිද කපු ලෙලි කොල්	සුසා එළවලු කොල් කොළ පැණි කොළ පැණි කොළ පැණි කොළ	වෘක්ෂය හිඳු විසිඳි අන්තර්ගත වීම් පැළෑටි වැනි ඵලවල සුසා ඵලවල සුසා	බිසිබි අන්තර්ගත වීම් පැළෑටි වැනි ඵලවල සුසා	දැව ආශ්‍රිත කර්මාන්ත	මිරිස මසුන් හා සීනි අශ්‍රිත කර්මාන්ත	කිරි අඹ මෙව අශ්‍රිත කර්මාන්ත	මිනිසුන් සතුටු කිරීමට සහ සතුටු කිරීමට සහ සතුටු කිරීමට සහ සතුටු කිරීමට

උද්ගත වීමට හේතු විය හැකිය. හොඳ පලදාවක් ඇති උක් වර්ග වියළි කලාපයේ වගා කළ හැකිය. කෙසේ වුවද වියළි කලාපයේ වගා කළ හැකි ඉඩම්වල සාපේක්ෂ වශයෙන් හිඟයක් පවතින අතර එහෙයින් උක් වගාවට වී සහ වාරි සපුු පලයෙන් කෙරෙන වගාවන් සමඟ තරඟ කිරීමට සිදුවනු නියතය.

සුළු අපනයන

සාම්ප්‍රදායික නොවන වෙළඳ හෝග යන් වන කුළු බඩු, උත්තේජක වර්ග පැහිරි යනාදිය සුලු අපනයන යනුවෙන් ද හඳුන්වනු ලබන අතර ඒවා කෘෂි පදනමක් සහිත කර්මාන්ත කිහිපයකට ද පදනම් ව ඇත. කුරුඳු පොතු සහ කුරුඳු කොළ වලින් තෙල් සිඳීම, අත්‍යවශ්‍ය තෙල් වර්ග සිඳීම, පැහිරි තෙල් පිළියෙල කිරීම, කොතෝවා පැය වීම, කෝපි අඹරන ඒකක, කපු ලෙලි ගැලවීම සහ බැදීමේ ඒකක, සේද කර්මාන්තය මත පදනම් වූ ස්වාභාවික සේද විවීමේ ඒකක, තල් හා කිතුල් මත පදනම් වූ නිෂ්පාදන ඒකක යන සියල්ලම කෘෂි පදනමක් ඇති කර්මාන්ත වන අතර ඒවාට විශාල විභවතාවක් ඇත.

සුළු කෘෂි කාර්මික හෝග වගා කරන ලද මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 165,000ක් වන අතර එයින් 200,000 ක් පමණ දෙනෙක් යැපෙති. දැනට මෙරට විදේශීය විනිමය ඉපයීම් වලින් සියයට 5 ක් සුළු කෘෂි කාර්මික හෝග අපනයන යෙන් ලබා ගන්නා අතර එසේ අපනයනය කරනු ලබන්නේ ප්‍රධාන වශයෙන් වෙළඳ භාණ්ඩ හෝ අමු ද්‍රව්‍ය ලෙසිනි. මෙම අනු අංශයෙහි කෘෂි කර්මාන්ත සංවර්ධනය සඳහා බොහෝ දුරට ඉඩ ප්‍රස්ථා ඇත.

එළවළු/පලතුරු හා අනිකුත් අතිරේක හෝග

ශ්‍රී ලංකාවේ දැනට එළවළු සහ පලතුරු ගණනාවක්ම වවන අතර මෙරට පවතින දේශ ගුණය අනුව වෙනත් වර්ග බොහෝ ගණනක් ද වැවිය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ පෞද්ගලික අංශයට අයත් එළවළු සහ පලතුරු වඩා ඇති කුඩා ඉඩම් 500,000 සිට 950,000 දක්වා ඇති අතර, අක්කර 500,000 ක් පමණ ඊට අයත් වෙයි. එම වැවිලි වල කම් කරුවන් ලෙස නියුක්ත වීමෙන් ජීවිකාව

සලසා ගන්නා පිරිස දළ වශයෙන්, 250,000 ක් පමණ වෙති. ගොවිපොළ වල මට්ටමෙන් පෞද්ගලික වෙළඳුන්, ද්‍රව්‍ය එකතු කරන්නන්, සහ කොමිස් මත බඩු අලෙවි කරන්නන් 50,000 ක් පමණ මෙයට සම්බන්ධ වී සිටී. වාරි ෂිකාව සකස් කළ පලතුරු මෙවරින් ටොන් 5000 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් නිපදවන පෞද්ගලික අංශයට අයත්, කම්හල් 15 ක් සහ රජයට අයත් යන්ත්‍ර දෙකකින් යුත් කම්හලක් ද ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන් කොළඹ යාපනය සහ මහනුවර වෙළඳ පොලවලටත් කටයුතු කර කරමින් පලතුරු සහ එළවළු වෙළඳාමෙන් 100% ක්ම පාහේ පාලනය කරන පෞද්ගලික වෙළෙන්දෝ සිටිති. වෙළඳ පොල මධ්‍යස්ථානවල ගම්වල, නගරයේ පොළවල් වල සහ පාර අයිතේ වෙළඳ සැල්වලත් පලතුරු හා එළවළු සිල්ලරට අලෙවි කරන විශාල පිරිසක් ද වෙති. පලතුරු සහ එළවළු අපනයනය සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ පාලනය කරනු ලබන්නේ නැව ගත කරන්නන් හෝ සැකසුම් කටයුතු කරන්නන් 105 දෙනෙකු පමණ සිටිති. අතිරේක ආහාර හෝග වර්ග ද (සෝයා, රට කපු, උඳු, තල, ඉඟුරු, කහ, මාෂ බෝග, මිරිස්, දුනු ආදිය) මෙයට ඇතුලත් වෙයි. එළවළු සහ පලතුරු කර්මාන්තය බොහෝ සෙයින් අඩු ලුහුඬුකම් වලින් පීඩා ලබයි. වෙළඳ පොල සහ වෙළඳ පොල අවශ්‍යතා පිළිබඳව නිසි අවබෝධයක් නොමැති කම මෙම කර්මාන්තයට තදින්ම බලපායි. නිෂ්පාදනය සමගම සැකසුම් කිරීමට එකවර පිළියෙල නොකිරීම, කර්මාන්තය සඳහා ප්‍රමාණවත් තාක්ෂණික සහයෝගයක් නොලැබීමද ව්‍යාප්ති සේවා තත්ව පාලන රසායනාගාර සහාය ප්‍රමාණවත්ව නොලැබීම, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු අතින් ප්‍රමාණවත් සහයෝගයක් නොමැති වීම, ආහාර සැකසුම් කටයුතු පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුම හිඟකමද තත්වයන් පිළිබඳ ප්‍රමිති සහ ශ්‍රේණි නොමැතිවීමද තදබල අඩුපාඩුවකි. දේශීය වශයෙන් සැකසුම් කටයුතු කරන ඒකක ශක්‍ය ලෙස පවත්වාගෙන යාමට පහසු කරවන ආරක්ෂක වැඩ පිළිවෙලක් නොමැතිව, ලිහිල් ආනයන ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක වීමද හානි කරය. ඇසුරුම් තාක්ෂණය ප්‍රමාණවත් නොවීම තවත් අඩුපාඩුවකි.

සත්ව පාලනය

කිරි පට්ටි කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන තවත් කර්මාන්තයකි. ශ්‍රී ලංකාවේ දළ ජාතික නිෂ්පාදනයෙන් 2% ක දයකත්වයක් සලසා දෙන පශු සම්පත් අංශයෙහි ඉතා වැදගත් කොටසක් ලෙස කිරි පට්ටි කර්මාන්තය හැඳින්විය හැකිය. කෘෂි කාර්මික නිෂ්පාදනයේ දළ අගයට පශු සම්පත් කර්මාන්තය 7% ක දයකත්වයක් ලබා දෙන බව ඇස්තමේන්තු කර තිබේ. සත්ව පොහොර, හම්, සතුන්ගේ ගන්නා වැඩ ප්‍රමාණය යනාදිය තක්සේරු කළ හොත් එම අගය ඊට වඩා සැලකිය යුතු තරමින් වැඩි විය හැකිය.

ගවයින්ගෙන් 95% කටත් වැඩි ප්‍රමාණයක් සිටින්නේ හෙක්ටොයාර 4 කට අඩු බිම්වල ඇති ගොවි පොළවල්ය. බොහෝ ගොවීහු තම පෞද්ගලික අවශ්‍යතාවන් සඳහා කිරි ලබා ගැනීමට සහ ඉතා සුළු කිරි ප්‍රමාණයක් පමණක් අලෙවි කිරීම පිණිස ගවයින් ඇති කරති. ආනයන කරන ලද කිරි පිටි අසුරා සකස් කිරීම ආනයනය කළ බටර් මේවදලින් අයිස් ක්‍රීම් යෝගට මුද්‍රාපු කිරි බටර් කිරි ආදිය පිළියෙල කිරීම සම්පදම් කිරීම ආදියද දැනට පවතින කුඩා පරිමාණයේ කෘෂි කර්මාන්ත කිහිපයකි. දැනට කිරි නිෂ්පාදනය දිනකට ලීටර 216 000 පමණ වන බවට ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර එයින් 60% පමණ ලැබෙන්නේ මුළු ගව ප්‍රමාණයෙන් 23% පමණ සිටින කඳුකර හා මැදරට ප්‍රදේශ වලිනි. දිවයිනේ සත්වාහාර නිපදවන විශාල කම්හල් දෙකක් ඇති අතර ඒවායේ නිෂ්පාදනය වසරකට මෙට්ටරින් ටොන් 7000 ක් හෝ පරිභෝජනය වන සම්පූර්ණ සත්ව ආහාර වලින් 85% ක් පමණ වෙයි. කිරි පට්ටි අංශය පාලනය කරන එක් නවීන කිරි ආහාර කම්හලක් ලංකා මිලික් ප්‍රයිස් ආයතනය සතුව ඇත. කිරි වලින් අයිස් ක්‍රීම් යෝගට සහ වීස් නිපදවන කුඩා කණ්ඩායම් ගණනාවක් ඇත. ජාතික කිරි මණ්ඩලයේ සැකසුම් ධාරිතාව පැය 16 ක දිනකට ලීටර 440 000 ක් වන අතර දැනට නිෂ්පාදනය කිරි ලීටර 129 700 කි. (නාරාහේන්පිට - ලීටර 160 000; පලකැලේ ලීටර 40,000; අඹවෙල වියළි ලීටර 240,000;) මීට අමතරව කිරි ලීටර 30,000 ක් (පැය 16 ක දිනයකට) නිපදවීමට සැලසුම් කර ඇත.